

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠL-171/17-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení	Dětský domov, Jablonec nad Nisou, Pasecká 20, příspěvková organizace
Sídlo	Pasecká 20, 466 02 Jablonec nad Nisou
E-mail právnické osoby	dd-jbc@volny.cz
IČ	60 252 774
Identifikátor	600 029 107
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jan Řičář
Zřizovatel	Liberecký kraj
Místa inspekční činnosti	Pasecká 20 a Švédská 27, 466 02 Jablonec nad Nisou
Termín inspekční činnosti	3. – 5. 4. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „školské zařízení“) vykonává činnost v dětském domově a školní jídelně v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Činnost školského zařízení je realizována v samostatných objektech na adrese Pasecká ulice č. 20, v bytě panelového domu ve Švédské ulici 27 a ve třech městem pronajatých malometrážních bytech v Bezručově a Opletalově ulici v Jablonci nad Nisou, kde pobývá pět zletilých dětí na základě smlouvy o dobrovolném pobytu. Ve školském zařízení jsou umístěni chlapci a děvčata, kterým bylo soudem nařízeno předběžné opatření nebo ústavní výchova. Orgány sociálně právní ochrany dětí (dále „OSPOD“), příslušné soudy při umístování dětí zohledňovaly dostupnost bydliště rodičů.

Nejvyšší povolený počet dětí školského zařízení je 32, který je v současné době dočasně snížen na 22. Evidenční stav byl 18 dětí, fyzický 15. Dvě děti byly na dovolence v rodině, jedno dítě bylo na útěku. Děti jsou rozděleny do dvou rodinných skupin s respektováním sourozeneckých vazeb. Děti se vzdělávají v místních základních školách, některé dojíždějí do středních škol mimo město. Stravování zajišťuje vlastní školní jídelna a stravovací zařízení škol, kam děti docházejí.

Proti poslední inspekční činnosti byl zrušen provoz v objektu v Palackého ulici.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Prioritou koncepčního záměru školského zařízení je, jak je uvedeno v Rozvoji školského zařízení a ve školním vzdělávacím programu dětského domova, systematické vedení dětí k dosažení co nejvyšší možné úrovně osobnostního rozvoje a maximální možné míry jejich socializace. Tyto záměry jsou rozpracovány v ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti a konkrétní aktivity jsou obsaženy v týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti a v programech rozvoje osobnosti dětí (dále „PROD“). Vytvářením rodinných a autonomních podmínek jednotlivých rodinných skupin a zapojováním dětí do mimoškolních aktivit mimo dětský domov dochází k jejich naplňování.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Ředitel školského zařízení některé pravomoci delegoval na hospodářku a vychovatelky rodinných skupin. Splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon své funkce, byl jmenován na základě výsledku konkurzního řízení, přímou pedagogickou činnost vykonává v rozmezí dané právním předpisem. Předávání informací mezi zaměstnanci řeší především prostřednictvím porad pedagogů. Pravidelně v pátek probíhají v dětském domově (dále „DD“) komunitní a hodnotící společná setkávání dětí s pedagogy a ředitelem školského zařízení v objektech, kde děti bydlí.

Kontrolní a hospitační činnost realizuje ředitel školského zařízení, předložené záznamy obsahovaly doporučení ke zkvalitnění pedagogické práce. Podněty z pravidelného setkávání s dětmi se zabývá, vyhodnocuje je a přijímá adekvátní opatření. Povinnou dokumentaci vede podle platné legislativy.

V dětském domově působí odborně kvalifikovaný pedagogický sbor, jedinou výjimkou je jedna vychovatelka, která předpoklady odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost nespĺňuje. Ředitel školského zařízení přijal uvedenou pracovníci na částečný úvazek na dobu určitou a požadavek na pracovní místo zveřejnil na veřejném informačním a vzdělávacím portálu Libereckého kraje. Noční služby od 20. hodiny pokrývají čtyři bezpečnostní pracovníci. Všichni pedagogové předložili doklady o splnění předpokladů psychické způsobilosti a všichni zaměstnanci doklad o bezúhonnosti. Nikdo z pedagogů neměl souběžné úvazky. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále

„DVPP“) vychází z potřeb školského zařízení a zaměření pedagogů. V DVPP byla zařazována problematika krizové intervence, klima skupiny, řešení konfliktů.

V rodinných skupinách působí pouze vychovatelky. Mužský vzor je zastoupen ředitelem a bezpečnostním pracovníkem. Odborné pracovníky školské zařízení nemá. Při zpracovávání pedagogické a etopedické diagnostiky dětí pedagogové vychází především ze zpráv příslušných poradenských zařízení a dětského diagnostického ústavu (dále „DDÚ“).

Školské zařízení má dobré materiální předpoklady pro výchovně vzdělávací činnost zejména v rodinné skupině ve Švédské ulici. Děti jsou ubytovány ve třech pokojích, z toho v jednom jsou sourozenci. Každý pokoj má zde svoje sociální zařízení. Společná je prostorná předsíň s úložným prostorem, kuchyň a obývací pokoj. Prostory v Pasecké ulici prošly některými úpravami (sociální zázemí), nejsou však ještě zcela vyhovující, v plánu je celková rekonstrukce. V rodinných skupinách mají děti k dispozici televizi i počítač. Středoškoláci mají v případě potřeby vlastní počítač, který využívají při školní práci. Pro sportovní aktivity využívají venkovní prostory na školním pozemku, kde jsou k dispozici herní prvky, malé ohniště a možnost posezení v altánu. Dostatečné je vybavení pro sezónní sportovní a rekreační aktivity.

Zaměstnanci dětského domova chápou bezpečnost dětí jako nedílnou součást veškerého dění v budově domova, v bytových jednotkách, ale také při volnočasových aktivitách dětí. To je patrné nejen z dokumentace školského zařízení týkající se bezpečnosti a zdraví, ale především při výchovně vzdělávacím procesu, kdy jsou dětem přiměřenou formou k jejich věku vysvětlována pravidla bezpečného chování při práci, v přístupu k sobě samému a ve vztazích k ostatním.

Dětský domov je finančně zajištěn především finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu a od zřizovatele, které pokrývají mzdové i provozní výdaje. Na neinvestiční výdaje využívá i ostatní účelové prostředky od různých poskytovatelů - MŠMT, územně samosprávných celků, ze sponzorských darů. Dětský domov v minulých letech pořídil a plně zrekonstruoval bytovou jednotku pro jednu rodinnou skupinu, dále zařídil a vybavil tři byty pro samostatné bydlení zletilých dětí pobývajících v DD na základě smlouvy o dobrovolném pobytu za finanční podpory zřizovatele a zároveň se zapojením vlastního investičního fondu. V současnosti není investiční fond využíván, vzhledem k záměru pořízení obdobné bytové jednotky a dále k dostatečným finančním prostředkům poskytnutým od zřizovatele na údržbu, opravy, dovybavení i modernizaci stávajícího majetku organizace. Sponzorské dary od různých poskytovatelů zajišťují dětem volnočasové aktivity (sportovní, jazykové, rekreační pobyty, tábory, jazykové kurzy). Finanční podmínky školského zařízení jsou dostačující.

Celodenní stravování dětí se skládá z hlavního jídla (oběd a večeře) a doplňkového jídla (snídaně, přesnídávka, svačina a starším dětem druhá večeře). Nabízená jídla jsou pestrá, pitný režim je zajištěn po celý den s možností výběru z několika druhů vhodných nápojů. Školské zařízení podporuje zdravý životní styl a zdravé stravovací návyky a do jídelníčku zařazuje téměř ke každému jídlu ovoce nebo zeleninu. V bytových jednotkách mají děti zároveň možnost si za pomoci kuchařek nebo vychovatelek připravit některá doplňková jídla samostatně, čímž získávají poznatky nejen o skladbě jednotlivých pokrmů, ale zároveň se učí samostatnosti a zručnosti v přípravě pokrmů. Dětský domov tak přispívá nenásilnou formou ke správným a zdravým návykům v oblasti vnímání stravy jako součásti každodenního života.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výchovně vzdělávací proces v dětském domově vycházel z týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti. Různorodé činnosti a aktivity podporovaly komunikaci, rozumové schopnosti a pracovní dovednosti a návyky dětí. Komunikace mezi dětmi a pedagogem a mezi dětmi navzájem probíhala přirozeně, bez konfliktních momentů. Důraz byl kladen na přátelské soužití sourozenců, na vzájemné respektování a rozvoj každého dítěte dle jeho možností a schopností. Přístup pedagogů přispíval k upevňování hygienických návyků a utváření morálních postojů. Děti byly vedeny k samostatnosti i ke spolupráci. Důsledné pedagogické vedení dětí se pozitivně projevovalo v individuálních projevech dětí.

Během sledování výchovné činnosti v rodinné skupině, která je umístěna v samostatné bytové jednotce v panelovém domě, bylo patrné, že dětem se zde líbí a považují byt za svůj domov. Vychovatelka trávila s dětmi čas od příchodu ze školy do 20:00 hod., kdy ji vystřídal noční služba. Dvakrát v týdnu a o víkendu dochází do bytu kuchařka a společně připravuje večeři nebo oběd společně s dítětem, které má službu. Děti se na vaření těšily. Díky této činnosti získávají důležité dovednosti pro praktický život. Sepětí s běžným životem je rovněž v nakupování čerstvého pečiva na každý den a možnosti připravovat si samostatně snídani.

Ve sledované přípravě na vyučování a při plnění domácích úkolů děti dokázaly dle svých možností pracovat samostatně. Spontánně požadovaly pomoc vychovatelky, která je motivovala k dobrým výkonům. Interakce mezi dětmi navzájem probíhala bez invektiv, dokázaly se domluvit i při individuálních zájmových činnostech, které byly ponechány na výběru dětí. Vychovatelky zde působily jako zprostředkovatelky a v případě potřeby je vhodně usměřovaly. Kvalitní vzdělávací proces podporoval rozvoj osobnosti dětí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Při tvorbě PROD spolupracují obě vychovatelky rodinných skupin. Zvýšenou pozornost věnují jedincům se speciálními vzdělávacími potřebami. Motivují děti k získání středního a vyššího odborného vzdělání a připravují je na samostatný život. Hodnocení PROD probíhá pololetně, průběžné hodnocení dětí i činností DD na týdenní komunitě s ředitelem školského zařízení. Spoluspráva pracuje spíše formálně, vzhledem k úzkému kontaktu a malému počtu rodinných skupin se příliš neosvědčila.

Z rozhovorů inspektorek České školní inspekce s dětmi vyplynulo, že se děti podílí na tvorbě týdenního programu výchovně vzdělávací činnosti. Během víkendu je vždy jeden den organizovaný vychovateli a druhý den mají děti možnost trávit volno dle své volby. Od sedmi let mohou děti chodit samostatně na vycházky. Mají povoleno mít návštěvy nejen rodinných příslušníků, ale také kamarádů. Dokázaly identifikovat svoje práva i povinnosti, znaly výši kapesného. Chápaly systémem hodnocení včetně udělování opatření ve výchově. Mohou se vyjadřovat také k nákupu svého ošacení.

Dětský domov vede děti ke smysluplnému trávení volného času. Mohou si vybírat zájmové kroužky dle svého zájmu.

Minimální preventivní program vychází z analýzy stavu DD. Za primární prevenci lze považovat veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k zodpovědnosti za sebe a své jednání. Dospělí otevřeně diskutují s dětmi a snaží se, aby děti pochopily, že každý problém lze řešit. Primární prevence je zaměřena především na

eliminaci záškoláctví, agresivního chování, rasismu, vandalství a zneužívání návykových látek. Aktivity pořádané dětským domovem nejsou pouze jednorázové besedy, filmy, sportovní i kulturní akce, ale také vícedenní výlety. Například přechod Jizerských hor nebo Krkonoš s výstupem na Sněžku, týdenní vánoční pobyt v Krkonoších na Erlebachově boudě a týdenní vodácká akce.

Spolupráci se všemi partnery DD hodnotí ředitel jako vstřícnou, především s DDU, se školami, kam děti dochází, dle potřeb se speciálně poradenskými zařízeními, úzce s OSPOD, zdravotnickými středisky, Policií ČR, trenéry různých aktivit a dalšími subjekty. Maximálně se snaží udržovat kontakty s rodiči.

Dětský domov vhodně využívá i příležitosti mnohých aktivit pořádaných různými organizacemi. Ve městě se zapojuje do významných akcí, prezentuje výrobky vytvořené dětmi.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Dětskému domovu se daří plnit záměr vybudování samostatných bytů pro rodinné skupiny.
- Snížil se počet rodinných skupin a tím i počet pedagogů.
- Dětský domov vytváří zletilým dětem vhodné podmínky a podporuje je v dalším studiu.
- S vnitřním řádem pedagogové začali intenzivněji pracovat, děti dokáží definovat svoje práva i povinnosti.
- Pedagogové začali více zohledňovat speciální vzdělávací potřeby dětí, zaznamenávají je v PROD. Děti se na sestavování podílejí, vyjadřují se k hodnocení.

Silné stránky

- Strategie rozvoje školského zařízení spočívá ve vytváření samostatných bytů pro jednotlivé rodinné skupiny s cílem co nejvíce je přiblížit život v běžné rodině.
- Programy rozvoje osobnosti dětí stanovují reálné cíle zohledňující individualitu každého dítěte. Děti jsou s nimi ztotožněny. Pravidelným vyhodnocováním dítě získává zpětnou vazbu o svém pokroku.
- Dětem je umožňováno vzdělávání po ukončení zletilosti ve studijním oboru, který si sami vyberou. Některé studují v maturitních oborech. Děti jsou finančně podporovány pro získávání další jazykové gramotnosti cizích jazyků.
- Do rodinných skupin jsou zařazováni přednostně sourozenci. Zařazovány jsou děti s rozdílnou mentální úrovní. Každému dítěti je věnována individuální podpora.

Slabé stránky

- Méně kvalitní je prostředí v budově Pasecká.
- Nedostatečné zastoupení mužského vzoru v rodinných skupinách.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Pokračovat v započatém záměru o přizpůsobování rodinných skupin běžnému životu rodiny.
- Stále se zaměřovat na posílení mužského vzoru v rodinné skupině.
- Zvážit možnosti navýšení služby vychovatelů do večerky dětí.
- Pokračovat v úsilí o rekonstrukci objektu v Pasecké ulici.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 20 dnů přijmout opatření ke zjištěným nedostatkům a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci o přijatých opatřeních.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, vydal Liberecký kraj pod čj.: ZL-3/16-Š ze dne 26. 4. 2016
2. Výpis ze správního řízení, vydalo MŠMT čj.: MSMT-14476/2016-2 dne 4. 5. 2016
3. Jmenování do funkce ředitele vydané Libereckým krajem ze dne 13. 7. 2006 s účinností od 1. 9. 2006
4. Vnitřní řád ze dne 1. 5. 2008
5. Školní vzdělávací program DD pro školní rok 2016/201
6. Koncepce rozvoje DD z 21. 3. 2013
7. Roční plán práce výchovně vzdělávací činnosti ze dne 26. 8. 2016
8. Kniha denní evidence vedená ve školním roce 2016/2017
9. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti: březen-duben 2017
10. Spisy dětí (programy rozvoje osobnosti, opatření ve výchově, žádosti o pobyt v rodině)
11. Kniha úředních návštěv vedená od roku 2016
12. Kniha ostatních návštěv vedená ve školním roce 2016/2017
13. Minimální preventivní program ze dne 25. 8. 2016
14. Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti rok 2016 a 2017
15. Zápisy z pedagogických porad
16. Podklady pro hodnocení finančních podmínek
17. Podklady pro hodnocení stravování
18. Podklady pro hodnocení bezpečnosti a ochrany zdraví dětí
19. Personální dokumentace
20. Kniha úrazů vedená od 1. 1. 1096

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka Paclíková v. r.

PaedDr. Dana Rozkocová, školní inspektorka Rozkocová v. r.

Bc. Andrea Trejtnarová, kontrolní pracovnice Trejtnarová v. r.

V Liberci 20. 4. 2017

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jan Řičář, ředitel školského zařízení Řičář v. r.

V Jablonci nad Nisou 9. 5. 2017